

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «РІВНЕНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»

Циклова комісія економічних дисциплін

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Бухгалтерський облік і звітність у комерційних банках

(назва навчальної дисципліни)

освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
(назва)

галузь знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
(шифр і назва спеціальності)

відділення економічне
(назва відділення)

Програму навчальної дисципліни БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ У КОМЕРЦІЙНИХ БАНКАХ розроблено на основі освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, галузі знань 07 Управління та адміністрування, затвердженої Вченою радою НУБіП України, протокол від 24 квітня 2024 року № 11

Розробник:

Чернега Ірина Григорівна, викладач економічних дисциплін, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Програму навчальної дисципліни розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії економічних дисциплін

Протокол від 27 серпня 2024 р. № 1

Голова циклової комісії економічних дисциплін

27 серпня 2024 р.

(підпис)

Оксана КОНОНЧУК

(ініціали та прізвище)

Погоджено методичною радою ВСП «РФК НУБіП України»

Протокол від 27 серпня 2024 р. № 1

27 серпня 2024 р.

Голова

(підпис)

Людмила БАЛДИЧ

(ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	обов'язкова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Курсовий проект (робота)	-
Форма контролю	екзамен
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання	
Форма навчання	денна
Рік підготовки	2024-2025
Семестр	5
Аудиторні години:	64
Лекційні	40
Практичні	24
Семінарські	-
Самостійна робота	56
Кількість тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторної	4
самостійної роботи студента	3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік і звітність у комерційних банках» є отримання студентами базових знань з основи формування облікової процедури за банківськими операціями, комплексних ґрунтовних практичних знань з бухгалтерського обліку у комерційному банку, а також виховання у студентів вміння самостійно визначати економічний вплив операцій банків на зміни у фінансовій звітності.

Передумовами вивчення навчальної дисципліни є знання і вміння, одержані здобувачами освіти під час вивчення дисциплін «Фінанси, гроші та кредит», «Фінанси підприємства», «Банківські операції», «Бухгалтерський облік».

Супутні та наступні навчальні дисципліни – «Контроль і ревізія», «Податкова система».

Основними завданнями вивчення дисципліни є: з'ясування сутності банківської системи України, організації обліку у комерційних банках; набуття навичок обліку розрахунково – касових операцій банків, обліку активно – пасивних операцій, а також обліку податкових розрахунків; оволодіння правилами обліку доходів, витрат і фінансових результатів діяльності банку.

Як результат вивчення дисципліни здобувач освіти повинен:

знати:

- організацію бухгалтерського обліку в комерційних банках України;
- план рахунків і фінансову звітність комерційних банків;
- облік розрахунково-касових, активних, пасивних операцій комерційних банків, а також облік валютних операцій і статутного капіталу;

вміти:

- здійснювати відповідні бухгалтерські проведення і відображати в них економічний зміст господарських операцій;
- укладати депозитні, кредитні, розрахунково-касові угоди з клієнтами;
- складати Баланс комерційних банків, Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів та допоміжну фінансову звітність.

Для активізації навчального процесу необхідно використовувати новітні технології навчання, а також інформаційно-ілюстративний матеріал з використанням:

- мультимедійної техніки;
- розв'язування задач і тестів;
- виконання індивідуальних завдань;
- проведення лекцій з використанням випереджувальних завдань та проблемних питань.

Очікувані результати навчання та сформовані компетентності:

Після вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік і звітність у комерційних банках» у здобувачів освіти формуються такі **компетентності:**

Загальні (ЗК):

ЗК 05. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 06. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (СК):

СК 01. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 02. Здатність здійснювати професійну діяльність згідно з вимогами законодавства.

СК 05. Здатність застосовувати принципи, методи і процедури бухгалтерського обліку.

СК 06. Здатність складати й аналізувати фінансову звітність.

СК 07. Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 09. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Результати навчання (РН):

РН 06. Дотримуватися чинного законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень.

РН 10. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.

РН 11. Застосовувати принципи, методи і процедури бухгалтерського обліку у сфері

фінансів, банківської справи та страхування.

РН 13. Володіти методичним інструментарієм здійснення базових контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

РН 14. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації до фахівців і користувачів послуг у сфері фінансів, банківської справи та страхування для досягнення спільної мети.

РН 16. Виявляти навички самостійної роботи та роботи в команді, демонструвати гнучке мислення, відкритість до нових знань.

3.Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Організація бухгалтерського обліку в комерційних банках. Облік власного капіталу. Облік касових операцій.

1. ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В КОМЕРЦІЙНИХ БАНКАХ. ПЛАН РАХУНКІВ

Бухгалтерські документи (клієнтські, внутрішньобанківські) та реєстри бухгалтерського обліку, їх характеристика; документообіг.

Особливості побудови Плану рахунків: мультивалютність, подвійний запис операцій за позабалансовими рахунками, нові вимоги до аналітичних рахунків, наявність управлінського обліку. Принципи побудови Плану рахунків: безперервність діяльності; стабільність правил бухгалтерського обліку; обачливість; нарахування доходів та видатків; дата операції: окреме відображення активів та пасивів; прийнятність вхідного балансу; перевага змісту над формою; оцінка; відкритість; консолідація, суттєвість.

Класифікація рахунків у Плані рахунків за видами контрагентів, характером операцій і ступенем зниження ліквідності.

Ведення синтетичного обліку за балансовими рахунками.

Формування інформації про операції, що їх виконує банк за цими рахунками, та відображення результатів операцій за залишками на синтетичних балансових рахунках у фінансовій звітності.

Практичне заняття

Визначення сутності господарських операцій та типів балансових змін в наслідок відображення на рахунках бухгалтерського обліку. Здійснення бухгалтерських проведення за змістом господарських операцій банків, відображення результатів операцій за оборотами і залишками на синтетичних балансових рахунках та фінансовій звітності.

2. ОБЛІК ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

Характеристика капіталу комерційного банку як залишкового інтересу банку в активах за вирахуванням зобов'язань.

Структура балансових рахунків класу 5 Плану рахунків “Капітал банку”.

Порядок обліку операцій під час формування статутного капіталу до реєстрації комерційного банку за тимчасовим рахунком у територіальному управлінні Національного банку. Бухгалтерський облік емісійних різниць у процесі первинного розміщення акцій.

Облік операцій з викупу банком акцій власної емісії та їх реалізації.

Облік внесків за зареєстрованими змінами до статутного капіталу.

Бухгалтерський облік операцій, пов'язаних із нарахуванням дивідендів та розрахунками з акціонерами (засновниками). Відображення в системі рахунків бухгалтерського обліку фінансового результату поточного року та його розподілу. Облік операцій з формування фондів комерційного банку за рахунок нерозподіленого прибутку.

Практичні заняття

Складання реєстру операцій та кореспонденції рахунків під час формування статутного капіталу банку, при викупі і продажу акцій.

Облік операцій з нарахування дивідендів та розрахунків з акціонерами.

3. ОБЛІК КАСОВИХ ОПЕРАЦІЙ

Загальні положення Інструкції з бухгалтерського обліку операцій з готівковими коштами та банківськими металами в банках України № 495 від 20.10.2004 р.

Порядок відображення в обліку у прибуткових і видаткових касах. Облік операцій, що проводяться вечірніми касами та касами перерахунку. Порядок роботи кас банків при підприємствах

і організаціях. Обробка, формування і пакування грошових білетів, монет і валютних цінностей. Організація резервних фондів Національного банку України.

Порядок підкріплення операційних кас установ банку під час роботи через консолідований кореспондентський рахунок. Інкасація грошової виручки інкасаторами банків. Облік даних операцій.

Порядок закриття операційної каси банків.

Практичні заняття

Складання кореспонденції рахунків обліку прибутково-видаткових касових операцій.

Складання кореспонденції рахунків з обліку інкасування грошової виручки.

Змістовий модуль 2. Облік розрахункових, депозитних і кредитних операцій. Облік валютних операцій, операцій з цінними паперами

4. ОБЛІК РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ

Характеристика рахунків, що відкриваються клієнтам у комерційних банках: поточні, депозитні (вкладні) у національній та іноземній валюті, поточні бюджетні у національній валюті України. Перелік документів, що подаються до банку для відкриття рахунків. Особливості відкриття рахунків у національній валюті фізичним особам: розрахункові та вкладні рахунки громадян.

Основні правила обліку при здійсненні безготівкових розрахунків з використанням: платіжних доручень, платіжних вимог, платіжних вимог-доручень, розрахункових чеків, акредитивів, платіжних карток.

Проведення розрахунків у системі електронних платежів “клієнт–банк”.

Практичні заняття

Відкриття розрахункових та вкладних рахунків у національній валюті фізичним особам. Складання кореспонденції рахунків обліку розрахункових операцій.

5. ОБЛІК ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ

Характеристика груп балансових та позабалансових рахунків для фінансового обліку залучення (розміщення) депозитів, сплати витрат та отримання доходу за ними.

Класифікація депозитів за економічним змістом та строками використання коштів. Активні і пасивні депозитні операції та відображення результатів їх проведення у фінансовій звітності.

Облік номіналу депозиту. Вплив методу виплати процентів (за період або на період) на облік номіналу депозиту.

Облік процентних витрат. Розрахунок нарахованих процентів за простою (номінальною) або складною (ефективною) процентною ставкою.

Зміст облікової політики банку щодо використання методу нарахування процентів за депозитними операціями.

Облік операцій з погашення депозиту.

Облік довірчих операцій.

Практичні заняття

Ведення обліку щодо залучення коштів на депозит, нарахування відсотків та облік операцій з вилучення коштів з депозиту.

6. ОБЛІК КРЕДИТНИХ ОПЕРАЦІЙ

Класифікація кредитних операцій банку. Порядок визнання кредиту на балансових та позабалансових рахунках. Зміст облікової процедури за кредитною операцією: відкриття аналітичних рахунків (загальні і спеціальні параметри); облік номіналу кредиту; облік простроченої кредитної заборгованості; облік сумнівної кредитної заборгованості. Відображення зазначених елементів

облікової процедури за рахунками Плану рахунків бухгалтерського обліку. Облік формування та використання резервів під можливі втрати за кредитними операціями. Облік безнадійної кредитної заборгованості та процедури її списання з балансу банку за рахунок резерву під нестандартну кредитну заборгованість.

Облік операцій з часткового (повного) погашення раніше списаної безнадійної кредитної заборгованості. Призначення рахунків групи 671 “Повернення списаних активів” у частині виданих кредитів. Облік операцій з нарахування доходів, облікування прострочених та сумнівних нарахованих доходів. Облік операцій з формування та використання резервів під заборгованість за нарахованими доходами. Використання позабалансових рахунків у процедурі нарахування процентних доходів.

Особливості обліку кредитних операцій овердрафт, РЕПО, факторингу та операцій з врахування векселів.

Облік забезпечення кредитних операцій.

Практичні заняття

Виконання бухгалтерських проведення на позабалансових рахунках згідно з кредитною угодою.

Складання реєстру операцій з обліку номіналу кредиту, нарахування відсотків за кредитними операціями та погашення основної суми позики.

Складання реєстру операцій з обліку заборгованості за договором овердрафту з обліку операцій РЕПО.

7. ОБЛІК ВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ

Характеристика операцій в іноземній валюті, здійснюваних банками, та їх типи. Ідентифікація операцій за параметрами аналітичного обліку.

Валютна позиція банку за окремими видами валют та її врахування в системі бухгалтерського обліку при здійсненні обмінних операцій в іноземній валюті. Типи операцій, що впливають на розмір відкритої валютної позиції банку.

Характеристика транзитних рахунків 3800 “Позиція банку щодо іноземної валюти та банківських металів” та 3801 “Еквівалент позиції банку щодо іноземної валюти та банківських металів”.

Бухгалтерський облік готівкових обмінних операцій в іноземній валюті. Особливості обліку операцій купівлі однієї іноземної валюти за іншу іноземну валюту. Облік доходів (витрат) за операціями, що здійснені в іноземній валюті. Облік результатів за обмінними операціями.

Практичні заняття

Відкриття поточного рахунка в іноземній валюті юридичними особами.

Складання реєстрів купленої і проданої іноземної валюти.

Складання кореспонденції рахунків для обліку комісійної винагороди банку та для обліку операцій, пов'язаних з експортно-імпортними операціями.

8. ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ БАНКУ З ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ

Класифікація цінних паперів за видами сплати доходу: цінні папери з визначеним прибутком та цінні папери з невизначеним прибутком. Форми випуску цінних паперів. Структура балансових та позабалансових рахунків для фінансового обліку операцій з розміщення, обігу, сплати доходу та погашення власних і придбаних цінних паперів.

Облік цінних паперів у торговому портфелі банку на момент їх придбання. Облік операцій переоцінки вартості цінних паперів у торговому портфелі до справедливої вартості.

Облік операцій переведення цінних паперів з торгового портфеля банку до портфеля на продаж. Облік реалізації (продажу) цінних паперів з торгового портфеля банку.

Особливості обліку цінних паперів у портфелі банку на продаж (облік акцій та боргових цінних паперів). Облік переоцінки на дату балансу цінних паперів портфеля на продаж, які обліковуються за справедливою вартістю. Облік втрат банку від зменшення корисності цінних паперів та формування

резервів. Облік операцій переведення цінних паперів з портфеля на продаж до торгового портфеля. Облік реалізації (продажу) цінних паперів з портфеля на продаж.

Особливості обліку цінних паперів у портфелі банку до погашення. Облік погашення цінних паперів у портфелі до погашення. Облік формування та використання резервів під заборгованість за нарахованими доходами за цінними паперами.

Облік комісійних операцій з цінними паперами. Облік операцій з купівлі цінних паперів за дорученням клієнта та з їх продажу. Облік боргових цінних паперів власної емісії. Облік операцій з цінними паперами за позабалансовими рахунками.

Практичні заняття

Складання кореспонденції рахунків для обліку операцій з векселями, з документарним акредитивом.

Визначення показників аналізу кредитного ризику.

Змістовий модуль 3. Облік необоротних активів, внутрішньобанківських операцій. Облік доходів, витрат, фінансового результату діяльності банку. Фінансова звітність банків.

9. ОБЛІК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Економічна характеристика основних засобів банку, їх класифікація за функціональним призначенням (операційні та неопераційні). Структура витрат, що формують первісну вартість основних засобів.

Завдання обліку основних засобів. Характеристика рахунків з обліку операцій за основними засобами та нематеріальними активами. Аналітичний і синтетичний облік основних засобів.

Облік капітальних інвестицій за незавершеним будівництвом, а також за не введеними в експлуатацію операційними та неопераційними основними засобами. Облік операцій з оприбуткування, реалізації, ліквідації та безоплатної передачі основних засобів. Відображення в обліку позитивних і негативних результатів від продажу основних засобів.

Порядок та облік нарахування амортизації основних засобів і нематеріальних активів. Залишкова та ліквідаційна вартість основних засобів. Інвентаризація основних засобів та відображення в обліку її результатів. Облік операцій застави. Відображення в обліку результатів переоцінювання основних засобів.

Практичні заняття

Заповнення документації та відображення в обліку надходження та вибуття основних засобів та нематеріальних активів. Нарахування амортизації основних засобів і нематеріальних активів.

Аналітичний і синтетичний облік основних засобів та нематеріальних активів.

10. ОБЛІК ВНУТРІШНЬОБАНКІВСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ

Внутрішньобанківські касові операції. Внутрішньобанківські розрахункові операції.

Внутрішньобанківські кредитні операції. Внутрішньобанківські валютні операції.

Внутрішньобанківські операції з цінними паперами.

Внутрішньобанківські доходи і витрати банку.

Оподаткування комерційних банків. Аналітичний облік податків, зборів та внесків до державних цільових фондів. Облік податку на прибуток банків. Облік податку на додану вартість. Об'єкти оподаткування. Кореспонденція рахунків для обліку операцій зі сплати податку на додану вартість.

Звітність з основних видів податків, зборів та внесків.

Практичне заняття

Розрахунок основних податків, що сплачують комерційні банки. Заповнення податкових декларацій. Складання кореспонденції рахунків.

Складання розрахунків за внесками до державних цільових фондів. Складання кореспонденції рахунків.

11. ОБЛІК ДОХОДІВ, ВИТРАТ І ФІНАНСОВОГО РЕЗУЛЬТАТУ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ

Структура класів 6 і 7 (“Доходи” і “Витрати”) Плану рахунків. Класифікація доходів і витрат банку.

Принципи відображення в бухгалтерському обліку доходів і витрат банку (нарахування, відповідності, обережності).

Методи визначення кількості днів для розрахунку процентних доходів (витрат). Облік операцій за рахунками “Доходи майбутніх періодів” (3600) та “Витрати майбутніх періодів” (3500).

Правила обліку доходів та витрат за методом нарахування та відображення результатів у системі фінансового обліку та у фінансовій звітності. Облік прострочених нарахованих доходів. Облік сумнівної заборгованості за нарахованими доходами. Облік формування спеціального резерву під заборгованість за нарахованими доходами. Облік списання сумнівної заборгованості за рахунок резервів. Порядок визнання витрат у системі фінансового обліку.

Практичні заняття

Складання реєстру операцій з відображення обліку доходів (витрат) комерційного банку.
Визначення кореспонденції рахунків за операціями з розподілу прибутку.

12. СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Якісні характеристики звітності основних користувачів звітності та їх вимоги. Класифікаційні ознаки звітності. Призначення форм звітності та їх економічна сутність. Порядок та терміни подання звітності. Спосіб використання звітності.

Практичне заняття

Ознайомлення та складання деякої фінансової звітності комерційного банку.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма								
	усьо го	у тому числі							
л		п	с	с.р.					
1	2	3	4	5	6				
Змістовий модуль 1. Організація бухгалтерського обліку в комерційних банках. Облік власного капіталу. Облік касових операцій.									
Тема 1. Організація бухгалтерського обліку в комерційних банках. План рахунків	12	4	2	-	6				
Тема 2. Облік власного капіталу	12	4	2	-	6				
Тема 3. Облік касових операцій	10	4	2	-	4				
Разом за змістовим модулем 1	34	12	6	-	16				
Змістовий модуль 2. Облік розрахункових, депозитних і кредитних операцій. Облік валютних операцій, операцій з цінними паперами									
Тема 4. Облік розрахункових операцій	10	4	2	-	4				
Тема 5. Облік депозитних операцій	8	2	2	-	4				
Тема 6. Облік кредитних операцій	10	4	2	-	4				
Тема 7. Облік валютних операцій	8	2	2	-	4				
Тема 8. Облік операцій банку з цінними паперами	8	2	2	-	4				
Разом за змістовим модулем 2	44	14	10	-	20				
Змістовий модуль 3. Облік необоротних активів, внутрішньобанківських операцій. Облік доходів, витрат, фінансового результату діяльності банку. Фінансова звітність банків.									
Тема 9. Облік основних засобів та нематеріальних активів	10	4	2	-	4				
Тема 10. Облік внутрішньобанківських операцій	12	6	2	-	4				
Тема 11. Облік доходів, витрат і фінансового результату діяльності банку	12	2	2	-	8				
Тема 12. Складання фінансової звітності	8	2	2	-	4				
Разом за змістовим модулем 3	42	14	8	-	20				
Усього годин	120	40	24	-	56				

5. Теми лекційних, практичних, семінарських занять та зміст самостійного вивчення

№ теми	№ заняття	Вид навчальної діяльності	Назва теми	Кількість годин
			<i>Змістовий модуль 1. Організація бухгалтерського обліку в комерційних банках. Облік власного капіталу. Облік касових операцій.</i>	34
1			Організація бухгалтерського обліку в комерційних банках. План рахунків	12
	1	лекція 1	Організація бухгалтерського обліку в комерційних банках.	2
	2	лекція 2	Особливості побудови Плану рахунків банку	2
		самостійне вивчення	Класифікація рахунків у Плані рахунків за видами контрагентів, характером операцій і ступенем зниження ліквідності. Ведення синтетичного обліку за балансовими рахунками	4
		самостійне вивчення	Формування інформації про операції, що їх виконує банк за цими рахунками, та відображення результатів операцій за залишками на синтетичних балансових рахунках у фінансовій звітності.	2
	3	практичне заняття 1	Визначення сутності господарських операцій та типів балансових змін в наслідок відображення на рахунках бухгалтерського обліку	2
2			Облік власного капіталу	12
	4	лекція 3	Характеристика капіталу комерційного банку як залишкового інтересу банку в активах за вирахуванням зобов'язань	2
	5	лекція 4	Облік операцій під час формування статутного капіталу банку	2
		самостійне вивчення	Облік внесків за зареєстрованими змінами до статутного капіталу	2
		самостійне вивчення	Облік операцій з формування фондів комерційного банку за рахунок нерозподіленого прибутку. Складання реєстру операцій та кореспонденції рахунків під час формування статутного капіталу банку, при викупі і продажу акцій	4
	6	практичне заняття 2	Облік операцій з нарахування дивідендів та розрахунків з акціонерами	2
3			Облік касових операцій	10
	7	лекція 5	Загальні положення Інструкції з бухгалтерського обліку операцій з готівковими коштами та банківськими металами в банках України	2
	8	лекція 6	Порядок відображення обліку прибуткових і видаткових кас	2
		самостійне вивчення	Обробка, формування і пакування грошових білетів, монет і валютних цінностей. Порядок підкріплення операційних кас установ банку під час роботи через консолідований кореспондентський рахунок. Інкасація грошової виручки інкасаторами банків	4
	9	практичне заняття 3	Складання кореспонденції рахунків обліку прибутково-видаткових касових операцій	2
			<i>Змістовий модуль 2. Облік розрахункових, депозитних і кредитних операцій. Облік валютних</i>	44

			<i>операцій, операцій з цінними паперами</i>	
4			Облік розрахункових операцій	10
	10	лекція 7	Особливості відкриття рахунків у національній валюті юридичним та фізичним особам	2
	11	лекція 8	Облік безготівкових розрахунків з використанням: платіжних інструкцій, платіжних вимог, розрахункових чеків, акредитивів, платіжних карток	2
		самостійне вивчення	Проведення розрахунків у системі електронних платежів “клієнт–банк”	4
	12	практичне заняття 4	Відкриття розрахункових та вкладних рахунків у національній валюті фізичним особам. Складання кореспонденції рахунків обліку розрахункових операцій	2
5			Облік депозитних операцій	8
	13	лекція 9	Облік депозитних операцій. Активні і пасивні депозитні операції та відображення результатів їх проведення у фінансовій звітності	2
		самостійне вивчення	Облік довірчих операцій. Облік процентних витрат	4
	14	практичне заняття 5	Ведення обліку щодо залучення коштів на депозит, нарахування відсотків. Облік операцій з вилучення коштів з депозиту	2
6			Облік кредитних операцій	10
	15	лекція 10	Облік кредитних операцій. Класифікація кредитних операцій банку	2
	16	лекція 11	Облік формування та використання резервів під можливі втрати за кредитними операціями	2
		самостійне вивчення	Облік операцій з часткового (повного) погашення раніше списаної безнадійної кредитної заборгованості. Облік забезпечення кредитних операцій	4
	17	практичне заняття 6	Виконання бухгалтерських проведення на позабалансових рахунках згідно з кредитною угодою. Складання реєстру операцій з обліку номіналу кредиту, нарахування відсотків за кредитними операціями та погашення основної суми позики	2
7			Облік валютних операцій	8
	18	лекція 12	Облік валютних операцій. Характеристика операцій в іноземній валюті, здійснюваних банками, та їх типи	2
		самостійне вивчення	Характеристика транзитних рахунків 3800 “Позиція банку щодо іноземної валюти та банківських металів” та 3801 “Еквівалент позиції банку щодо іноземної валюти та банківських металів”	2
		самостійне вивчення	Особливості обліку операцій купівлі однієї іноземної валюти за іншу іноземну валюту	2
	19	практичне заняття 7	Відкриття поточного рахунка в іноземній валюті юридичними особами. Складання реєстрів купленої і проданої іноземної валюти	2
8			Облік операцій банку з цінними паперами	8
	20	лекція 13	Облік операцій банку з цінними паперами. Класифікація цінних паперів за видами сплати доходу	2
		самостійне вивчення	Структура балансових та позабалансових рахунків для фінансового обліку операцій з розміщення, обігу, сплати доходу та погашення власних і придбаних	2

			цінних паперів	
		самостійне вивчення	Особливості обліку цінних паперів у портфелі банку до погашення. Облік комісійних операцій з цінними паперами	2
	21	практичне заняття 8	Складання кореспонденції рахунків для обліку операцій з векселями, з документарним акредитивом	2
			Змістовий модуль 3. Облік необоротних активів, внутрішньобанківських операцій. Облік доходів, витрат, фінансового результату діяльності банку. Фінансова звітність банків.	42
9			Облік основних засобів та нематеріальних активів	10
	22	лекція 14	Облік основних засобів та нематеріальних активів. Економічна характеристика основних засобів банку	2
		самостійне вивчення	Завдання обліку основних засобів. Характеристика рахунків з обліку операцій за основними засобами та нематеріальними активами	4
	23	лекція 15	Відображення в обліку результатів переоцінювання основних засобів	2
	24	практичне заняття 9	Аналітичний і синтетичний облік основних засобів та нематеріальних активів. Нарахування амортизації основних засобів і нематеріальних активів	2
10			Облік внутрішньобанківських операцій	12
	25	лекція 16	Внутрішньобанківські касові, розрахункові, кредитні, валютні операції	2
		самостійне вивчення	Внутрішньобанківські операції з цінними паперами. Внутрішньобанківські доходи і витрати банку	4
	26	лекція 17	Оподаткування комерційних банків	2
	27	лекція 18	Облік операцій з оплати праці працівникам банку	2
	28	практичне заняття 10	Нарахування заробітної плати працівникам банківських установ та здійснення основних видів утримань з доходів працівників. Розрахунок основних податків, що сплачують комерційні банки	2
11			Облік доходів, витрат і фінансового результату діяльності банку	12
	29	лекція 19	Принципи відображення в бухгалтерському обліку доходів і витрат банку	2
		самостійне вивчення	Структура класів 6 і 7 (“Доходи” і “Витрати”) Плану рахунків. Класифікація доходів і витрат банку.	4
		самостійне вивчення	Облік прострочених нарахованих доходів. Порядок визнання витрат у системі фінансового обліку	4
	30	практичне заняття 11	Складання реєстру операцій з відображення обліку доходів (витрат) комерційного банку	2
12			Складання фінансової звітності	8
	31	лекція 20	Призначення форм звітності та їх економічна сутність	2
		самостійне вивчення	Спосіб використання звітності	4
	32	практичне заняття 12	Ознайомлення та складання деякої фінансової звітності комерційного банку	2
Всього				120

6. Індивідуальні завдання студентам

№ з/п	Тема дисципліни	Вид завдання (реферати, дослідницькі, розрахункові роботи тощо)	Календарні строки і форми контролю
1	2	3	4
1.	Роль бухгалтерського обліку в управлінні банком, його види та призначення	реферат	вересень
2.	Методика застосування принципу нарахування в обліку доходів і витрат банку	реферат	вересень
3.	Облік операцій з касового обслуговування банками населення	реферат	вересень
4.	Порядок перевірки готівкових коштів у касі банку наприкінці операційного дня	реферат	вересень
5.	Облік міжбанківських розрахунків	реферат	жовтень
6.	Поточні рахунки фізичних осіб і облік операцій за ними	реферат	жовтень
7.	Облік розрахунків акредитивами	реферат	жовтень
8.	Облік операцій за картковими рахунками фізичних осіб	реферат	жовтень
9.	Облік сумнівних кредитів	реферат	жовтень
10.	Облік операцій з банківськими металами	реферат	жовтень
11.	Облік операцій банку з цінними паперами, придбання для перепродажу	реферат	жовтень
12.	Основні правила обліку процентних доходів банку	реферат	листопад
13.	Облік комісійних доходів і витрат	реферат	листопад
14.	Склад і призначення основних фінансових звітів банків	реферат	листопад
15.	Методика складання Звіту про рух грошових коштів	реферат	листопад
16.	Допоміжна фінансова звітність	реферат	листопад

7. Перелік питань на екзамен

1. Назвіть нормативні акти, що регламентують питання організації бухгалтерського обліку у банках.
2. Які складові облікової системи банку?
3. Хто визначає правила ведення управлінського обліку в банку?
4. Назвіть основні статті бухгалтерського балансу банку.
5. Охарактеризуйте статті активів, зобов'язань та капіталу балансу банку.
6. Дайте визначення Плану рахунків бухгалтерського обліку в банках, поясніть його структуру.
7. Дайте характеристику кожного класу Плану рахунків.
8. Назвіть основні функції бухгалтерського обліку.
9. Характеристика та особливості синтетичного і аналітичного обліку в банках.
10. Значення параметрів аналітичного обліку для формування фінансової і статистичної звітності.
11. Як формується номер аналітичного рахунка в банках?
12. Дайте визначення операційної діяльності банку.
13. Які реквізити документів ви вважаєте обов'язковими?
14. Назвіть основні правила оформлення банківських документів.
15. Що називають документообігом?
16. Що ви знаєте про внутрішньобанківський контроль?
17. Характеристика капіталу банку як залишкового інтересу банку в активах за вирахуванням зобов'язань.

18. Склад капіталу банку і відображення його елементів за класом 5 Плану рахунків бухгалтерського обліку банків.
19. На яких балансових рахунках обліковується статутний капітал банку?
20. Які дії здійснює банк із власними акціями, викупленими в акціонерів?
21. На якому балансовому рахунку акумулюються внески акціонерів банку до реєстрації статутного капіталу в установленому порядку?
22. Облік операцій щодо розрахунків з акціонерами за несплаченим статутним капіталом банку.
23. Визначення емісійних різниць та приклади їх обліку в банку.
24. Облік розрахунків з акціонерами за несплаченим статутним капіталом.
25. Облік операцій із нарахування дивідендів і розрахунків з акціонерами.
26. Який нормативно – правовий документ Національного банку України визначає основні правила обліку касових операцій банками України?
27. В яких групах рахунків у Плані рахунків обліковують готівкові кошти?
28. Назвіть рахунки, які використовуються для обліку касових операцій, їхнє призначення.
29. Назвіть види касових операцій банків України.
30. Назвіть види прибуткових касових документів, якими оформляють операції з клієнтами банку.
31. Назвіть види видаткових касових документів, на підставі яких здійснюють операції з працівниками банку.
32. Облік операцій каси з приймання готівки.
33. Облік операцій з перевезення готівки між установами банку.
34. Облік операцій видаткових кас.
35. Облік операцій з підкріплення операційної каси банку.
36. Облік інкасації виторгу інкасаторами банків.
37. Охарактеризуйте види міжбанківських розрахунків.
38. Що таке безготівкові розрахунки?
39. Дайте характеристику різних форм розрахунків, які використовують за безготівкових розрахунків.
40. Загальні положення Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті.
41. Облік розрахунків із застосуванням платіжних доручень.
42. Облік безготівкових розрахунків чеками.
43. Облік розрахунків акредитивами.
44. Облік розрахунків платіжними вимогами – дорученнями.
45. Що визнаєте про картрахунки клієнтів та облік операцій за ними?
46. Внесення коштів на карткові рахунки суб'єктів господарювання і фізичних осіб.
47. Яка структура відображення депозитів у Плані рахунків бухгалтерського обліку в банках?
48. На яких рахунках ведеться облік депозитів суб'єктів господарювання?
49. Якими бухгалтерськими проведеннями відображається залучення та повернення вкладів?
50. За який період нараховуються проценти за вкладом?
51. Які методи визначення кількості днів для нарахування процентів за вкладом можуть застосовувати банки та чим вони мають визначатися?
52. Назвіть нормативний документ Національного банку України, яким визначено правила ведення бухгалтерського обліку вкладних операцій?
53. Облік кредитних операцій.
54. Облік кредитів отриманих від НБУ.
55. Облік активних кредитних міжбанківських операцій.
56. Облік операцій з формування резерву на покриття можливих втрат за кредитами і списання безнадійних кредитів.
57. Облік операцій з нарахування і справляння процентів за користування банківськими кредитами.
58. Як класифікуються операції банку з іноземною валютою?
59. Які операції є обмінними?
60. Облік готівкових операцій в іноземній валюті.
61. Який економічний зміст поняття «валютна позиція» банку?
62. Дайте визначення валютної позиції банку. Коли вона є відкритою та закритою?
63. В яких випадках в обліку виконують записи за рахунками 3800,3801?

64. За якими курсами банк відображає в обліку операції в іноземній валюті та банківських металах?
65. На яких ринках здійснюють операції купівлі – продажу безготівкової іноземної валюти?
66. Як обліковують доходи і витрати банку в іноземній валюті?
67. Порядок обліку операцій із придбання іноземної валюти за дорученням клієнтів на міжбанківському валютному ринку України.
68. Через які рахунки здійснюється нарахування доходів і витрат в іноземних валютах та банківських металах?
69. Дайте визначення цінних паперів та класифікації рахунків для їх обліку.
70. Які цінні папери (за видами) обліковують у відомих вам портфелях цінних паперів банку?
71. За якими операціями з цінними паперами в обліку необхідно відображати суму дисконту (премії)?
72. Як визначити результати від продажу цінних паперів із портфеля на продаж та на яких рахунках його обліковують?
73. Як в обліку відображається операція з нарахування амортизації дисконту (премії) за борговими цінними паперами і за якими портфелями?
74. Дайте економічну характеристику основним засобам та іншим матеріальним необоротним активам.
75. Назвіть класифікаційні групи основних засобів.
76. Що таке початкова вартість необоротних активів? Які елементи її формують?
77. Дайте визначення необоротних активів, основних засобів, нематеріальних активів?
78. Назвіть балансові рахунки, на яких враховується залишкова вартість основних засобів, нематеріальних активів.
79. На підставі якого документа основні засоби оприбутковують за відповідними рахунками бухгалтерського обліку?
80. Протягом якого строку здійснюється нарахування амортизації основних засобів і нематеріальних активів?
81. Економічна суть амортизації.
82. Які методи амортизації основних засобів може використовувати банк?
83. Як в обліку відображається переоцінка основних засобів?
84. Порядок аналітичного обліку основних засобів.
85. Коли проводити обов'язкову інвентаризацію основних засобів та нематеріальних активів?
86. Для чого в банках створюють постійно діючі інвентаризаційні комісії?
87. Розкрийте особливості організації й оплати праці в банках та завдання їх обліку.
88. Назвіть первинні документи з обліку чисельності працівників та відпрацьованого часу.
89. Документальне оформлення і порядок нарахування зарплати працівникам банківських установ.
90. Порядок нарахування допомоги за час тимчасової непрацездатності та оплати за період відпустки.
91. Види відрахувань із заробітної плати, порядок їх визначення та відображення в обліку.
92. Форми розрахункових документів та способи ведення аналітичного обліку розрахунків з оплати праці.
93. Рахунки для обліку розрахунків з оплати праці та порядок відображення на них нарахування й відрахувань з оплати праці.
94. Облік розрахунків з підзвітними особами.
95. Облік запасів.
96. Види податків, які сплачують комерційні банки.
97. Особливості ведення аналітичного обліку податків.
98. Кореспонденція рахунків для обліку операцій зі сплати податку на прибуток.
99. Назвіть основні принципи бухгалтерського обліку доходів і витрат.
100. Як класифікується, відповідно до структури Звіту про фінансові результати, діяльність банку, від якої він отримує доходи?
101. Які доходи (витрати) банку належать до операційних?
102. Від яких операцій банк отримує доходи, які належать до доходів від інвестиційної діяльності?
103. З якою періодичністю банк повинен нараховувати доходи і витрати та визнавати їх у бухгалтерському обліку?

104. Що є підставою для розподілу прибутку банку?
105. Як відображається в бухгалтерському обліку фінансовий результат поточного року та його розподіл?
106. Як обліковуються операції з формування фондів банку за рахунок нерозподіленого прибутку?
107. Опишіть структуру банківської звітності.
108. Якими нормативно – правовими документами Національного банку України регламентовано складання та надання фінансової звітності?
109. Який орган встановлює порядок та регламент надання звітності філіями банку?
110. Який грошовий вимірник фінансової звітності?
111. Назвіть основні форми квартальної фінансової звітності, річної фінансової звітності.
112. В яких документах розшифровуються окремі статті Балансу та Звіту про фінансові результати річного фінансового звіту банку?
113. Ким має бути здійснена обов'язкова перевірка річної фінансової звітності банку?
114. За яких обставин банк складає консолідовану фінансову звітність із дочірніми установами?
115. Яка структура Балансу банку?
116. Яка структура Звіту про фінансові результати?

8. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік і звітність у комерційних банках» у навчальному процесі застосовуються такі методи навчання: розповідь, бесіда, лекція, пояснення, демонстрація, ілюстрація, навчальна дискусія, самостійне виконання практичних завдань, розв'язування задач, виконання вправ.

9. Контроль результатів навчання

9.1. Форми та засоби поточного і підсумкового контролю

Контроль знань здобувачів освіти здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання здобувачів освіти з дисципліни є:

- індивідуальне опитування, фронтальне опитування;
- модульні контрольні роботи у формі тестування;
- екзамен.

Зміст курсу дисципліни «Бухгалтерський облік і звітність у комерційних банках» поділений на 3 змістових модуля. Кожний модуль включає в себе лекції, практичні заняття та самостійну роботу студентів і завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу.

У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1-3, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 4-8, у змістовий модуль 3 (ЗМ3) – теми 9-12.

Після завершення відповідного змістового модуля проводяться **модульні контрольні роботи (МК)**. До модульної контрольної роботи допускаються здобувачі освіти, які опрацювали весь обсяг теоретичного матеріалу в т. ч і матеріал самостійно, виконали практичні роботи, відпрацювали практичні заняття.

Рейтингову кількість балів здобувача освіти формують бали, отримані за модульні контрольні роботи, які проводяться у формі тестування, та середній рейтинг виконання практичних робіт.

Участь здобувачів освіти в контрольних заходах обов'язкова. МК проводиться у письмовій тестовій формі, тестові завдання обов'язково включають матеріал, який передбачено до самостійного опрацювання здобувачами освіти. Здобувач освіти, який не виконав вимоги щодо самостійної роботи чи будь якого іншого виду навчальної діяльності, не допускається до складання МК і даний модуль йому не зараховується.

Модульний контроль змістового модуля 3 проводиться за результатами виконання самостійних практичних завдань.

Семестрові бали (семестровий рейтинг) здобувач освіти отримує як середнє арифметичне балів змістових модулів з усіх тем трьох змістових модулів.

Оцінка навчальної успішності здобувачів освіти здійснюється під час семестрового оцінювання у формі екзамену, який передбачає виконання теоретичних завдань та вирішення практичного завдання.

9.2. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який має стійкі системні, глибокі і різнобічні знання, відмінно володіє матеріалом, знає нормативну і законодавчу базу та її застосування за певних умов, дає обґрунтовані, правильні відповіді на питання, доцільно використовує термінологію дисципліни (предмета), усвідомлює взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявляє творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявляє здатність до самостійного оновлення і поповнення знань. Практичні завдання і задачі вирішує правильно, розрахунки проводить без помилок, отримує достовірні результати, правильно заповнює і складає документи, робить відповідні узагальнення і висновки та охайно оформляє виконані завдання та звіти.

- глибоке, теоретично обґрунтоване розкриття питання; розрахунки, зроблені без помилок, проведено повний аналіз, відображена власна позиція – **оцінюються в 48-50 балів**;

- обґрунтоване розкриття питання чи/та розрахунки, зроблені з незначними неточностями, які істотно не впливають на правильність відповіді – **45-47 балів**;

Оцінка «добре» виставляється студенту, який знає викладений матеріал і добре ним володіє але допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, понять, використанні нормативно-правової бази, показує стійкий рівень знань з дисципліни і та професійної діяльності. Під час виконання практичних завдань, вирішення задач, проведення розрахунків допускає незначні помилки, але за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, правильно або з незначними помилками заповнює і складає документи, робить відповідні узагальнення і висновки та охайно оформляє виконані завдання та звіти.

- відповідь не дає повного розкриття питання, не проведено повний аналіз результатів розрахунків, немає власної позиції – **42-44 балів**;

- неповне розкриття питання, доведені до завершення розрахунки але не зроблено їх аналіз; загалом наявні достатні знання – **38-41 балів**;

Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який посередньо володіє матеріалом, виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, дає неправильну відповідь на окремі питання або на всі питання дає малообґрунтовані, невичерпні відповіді, знання має обмежені, несистемні, слабо орієнтується у нормативно-правових документах. Під час виконання практичних завдань, вирішення задач, проведення розрахунків припускається грубих помилок і тільки за допомогою викладача може виправити допущені помилки, із значними помилками заповнює і складає документи, поверхово робить узагальнення і висновки та не зовсім охайно оформляє виконані завдання та звіти.

- питання розкриті фрагментарно, наявні фактологічні помилки під час викладу чи/та помилки під час проведення розрахунків – **34-37 балів**;

- відповідь неповна, наявні суттєві помилки при викладі та проведенні розрахунків – **30-33 балів**;

Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, дає відповіді лише на деякі питання або дає неправильні відповіді на питання, може відтворити кілька термінів, не знає термінології дисципліни і основних нормативно-правових документів, не може без допомоги викладача використати знання у подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи. Допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, вирішенні задач, проведенні розрахунків припускається грубих помилок і не може їх виправити, не виконує практичне завдання у визначений термін, із значними помилками заповнює і складає документи, не робить узагальнення і висновки та не охайно оформляє виконані завдання та звіти.

- відповідь має значні помилки елементарного рівня – **1-30 бали**;

- відсутність відповіді на питання – **0 балів**.

Оцінювання за формами контролю

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль (екзамен)	Разом
%	20	30	20	30	100
Мінімум	0	0	0	0	0
Максимум	50	50	50	50	50

Шкала оцінювання

Відсоток опрацьованого матеріалу	Рейтинг за п'ятибальною шкалою	Оцінка за п'ятибальною шкалою	Запис у заліковій книжці студента тавідомості	Оцінка за дванадцятибальною шкалою
90-100	49, 50	5	відмінно	12
90-100	47, 48	5	відмінно	11
90-100	45, 46	5	відмінно	10
75-90	43,44	4	добре	9
75-90	40, 41, 42	4	добре	8
75-90	38, 39	4	добре	7
60-74	35, 36, 37	3	задовільно	6
60-74	33,34	3	задовільно	5
60-74	30,32,32	3	задовільно	4
менше 60	0-29	2	незадовільно	2

10. Методичне забезпечення

1. Витяг з навчального плану
2. Програма навчальної дисципліни
3. Плани занять
4. Конспект лекцій з дисципліни
5. Інструкційно-методичні матеріали до практичних занять
6. Інструкційно-методичні матеріали до самостійної роботи
7. Питання до модульних контрольних робіт
8. Контрольні тестові завдання до модульних контрольних робіт
9. Питання до екзамену
10. Екзаменаційні білети
11. Роздавальний матеріал

11. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-111. Дата оновлення: 09.02.24. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 29.08.24).
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 року № 996-14-ВР. Дата оновлення: 01.01.2024. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 20.08.24).
3. Про депозитарну систему України : Закон України від 06.07.2012 р. № 5178-VI. Дата оновлення: 24.02.24 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5178-17> (дата звернення 29.08.24)
4. Про цінні папери і фондовий ринок : Закон України від 23.02.2006 р., № 3480-IV. Дата оновлення: 01.01.24. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>. (дата звернення 29.08.24).
5. Про фінансовий лізинг : Закон України від 16.12.1997 р. № 723/97-ВР Дата оновлення: 08.07.23. URL: <https://kodeksy.com.ua> > [pro finansovij lizing](#) (дата звернення 29.08.24).
6. Положення про організацію бухгалтерського обліку в банках України : Постанова Правління НБУ від 04.07.2018 р. № 75 Дата оновлення: 28.08.23. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 29.08.24).
7. План рахунків бухгалтерського обліку банків України : Постанова Правління НБУ від 11.09.2017 р. № 89. Дата оновлення 29.05.24. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 29.08.24).
8. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України: Постанова Правління НБУ від 11.09.2017 р. № 89. Дата оновлення 29.04.24. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 29.08.24).
9. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій з готівковими коштами та банківськими металами в банках України : Постанова Правління Національного банку України від 20.10.2004 р. № 495 Дата оновлення 02.07.24. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1425-04>. (дата звернення 29.08.24).
10. Правила визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України: Постанова Правління НБУ від 03.12.2018 р. № 134. Дата оновлення 02.01.24. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 29.08.24).
11. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : Постанова правління НБУ від 29.12.2017 № 148. Дата оновлення: 08.10.2022. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 20.08.24).
12. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань : Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879. Дата оновлення: 29.07.2022. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 20.08.24).
13. Інструкція про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків: Постанова Правління Національного банку України від 29.07.2022 № 162. Дата оновлення 24.11.2023 (дата звернення 29.08.24).
14. Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку операцій із фінансовими інструментами в банках України: Постанова Правління НБУ від 21.02.2024 р. № 14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 29.08.24).
15. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті користувачів платіжних послуг : Постанова Правління Національного банку України від 29.07.2022 № 163. Дата оновлення: 28.12.2023. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 20.08.24).

Допоміжні

1. Варцаба В.І., Машіко К.С. Облік у банках (у таблицях і схемах) : навч. посіб. Ужгород: УжНУ «Говерла», 2016. 184 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua> > [jspui](#) > [bitstream](#) > [lib](#) (дата звернення: 29.08.24).
2. Волкова І. А., Калініна О. Ю. Бухгалтерський облік у банках: навч. посіб. 2ге вид. К.: Центр учбової літератури, 2011. 520 с. URL: http://_chtyvo.org.ua > [authors](#) > [Volkova_Iryna](#) > [Bukhhalterskyi_oblik_u_bankakh](#) (дата звернення: 29.08.24).

3. Електронний посібник. Бухгалтерський облік і звітність у комерційних банках. <https://vukladach.pp.ua/MyWeb/manual/pidruchniku13122023/Buhoblik%20i%20zvitnist%20y%20komerciyuh%20bankah/Golovna/Golovna.htm>
4. Фінансовий облік у банках: підручник/ Н. Б. Литвин. – [2-ге вид., доп. і перероб.]. – К. : «Центр учбової літератури», 2017. 676 с. URL: <https://www.twirpx.com › file> (дата звернення: 29.08.24).

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України : сайт. URL: <https://rada.gov.ua>
2. Міністерство економіки України : сайт. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
3. Міністерство фінансів України : сайт. URL: <https://www.mof.gov.ua/>
4. Національний банк України: сайт. URL: [https:// www.bank.gov.ua](https://www.bank.gov.ua)
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України» : сайт. URL: <http://www.ief.org.ua>
7. Міжнародний центр перспективних досліджень : сайт. URL: <http://icps.com.ua>
8. Газета «Все про бухгалтерський облік» : сайт. URL: <http://vobu.ua/ukr>
9. Журнал «Дебет-Кредит» : сайт. URL: <https://dtk.com.ua/>
10. Електронний журнал «Головбух» : сайт. URL: <https://m.egolovbuh.mcfr.ua>